

**FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE  
17/2010 rd**

**Regeringens proposition om en tilläggsbudget  
för 2010**

**Remiss**

Riksdagen remitterade den 7 april 2010 en proposition om en tilläggsbudget för 2010 (RP 26/2010 rd) till finansutskottet för beredning.

**Tilläggsbudgetmotioner**

Utskottet har i samband med propositionen behandlat följande tilläggsbudgetmotioner som remitterades till utskottet den 15 april 2010.

- TBM 1/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för ISAF-operationen (24.10.20)
- TBM 2/2010 rd — Eero Heinäluoma /sd m.fl.: Anslag för upphandling av luft- och bevakningsfarkoster (26.20.70)
- TBM 3/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för materiel- och förvaltningsutgifter för militär krishantering (27.30.20)
- TBM 4/2010 rd — Hannes Manninen /cent: Anslag för att förbättra förhållandena i öppna fängelser (28.20.88)
- TBM 5/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för statsunderstöd till 4H-verksamheten (30.10.55)
- TBM 6/2010 rd — Eero Heinäluoma /sd m.fl.: Anslag för miljöstöd till fartygsinvesteringar (31.30.46)
- TBM 7/2010 rd — Markus Mustajärvi /väinst: Anslag för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (32.30.01)
- TBM 8/2010 rd — Markus Mustajärvi /väinst: Anslag för innovationsstöd för fartygsbyggnad (32.30.46)
- TBM 9/2010 rd — Sari Palm /kd m.fl.: Anslag för ökad startpeng (32.30.51)
- TBM 10/2010 rd — Kari Kärkkäinen /kd m.fl.: Anslag för specialstöd till regioner med hög arbetslöshet (32.30.51)
- TBM 11/2010 rd — Tarja Tallqvist /kd m.fl.: Anslag för speciella åtgärder inriktade på svårssysselsatta personer (32.30.51)
- TBM 12/2010 rd — Eero Heinäluoma /sd m.fl.: Anslag för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (32.30.51)
- TBM 13/2010 rd — Markus Mustajärvi /väinst: Anslag för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (32.30.51)

- TBM 14/2010 rd — Raimo Piirainen /sd m.fl.: Anslag för att bygga tillbyggnaden Koppa på Juminkeko i Kuhmo (32.50.63)
- TBM 15/2010 rd — Pentti Tiisanen /vänst: Anslag för effektivare oljebekämpning (35.10.20)

- TBM 16/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för konjunkturrelaterade understöd för bostadsaktiebolags och hyreshusbolags reparationer (35.20.56)

#### ***Beredning i delegation***

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer.

### **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

#### ***Allmän motivering***

Den totala produktionen krympte med 7,8 procent i Finland i fjol. Men nedgången har stannat upp och konjunkturcykeln beräknas nu ha nått botten. En måttlig tillväxt är att vänta.

En viss antydning till tillväxt kan också märkas i att tilläggsbudgetpropositionen innehåller ett förslag att höja inkomstposterna. Höjningen i netto är ungefär 890 miljoner euro, varav ca 770 miljoner euro beror på att momsintäkterna väntas stiga. Nettoupplåningen för det innevarande året kan minskas med 812 miljoner euro, vilket betyder att statens nettoupplåning är 12,3 miljarder euro i år. Statsskulden beräknas uppgå till 77 miljarder euro i slutet av 2010, vilket är ca 44 % i förhållande till bruttonationalprodukten.

Men tillväxten har bara börjat och står än så länge på osäker grund. Underskottet i de offentliga finanserna är mycket stort på grund av recessionen och de stimulerande insatserna, vilket minskar det finanspolitiska spelrummet.

Utskottet går närmare in på den ekonomiska utvecklingen vid behandlingen av redogörelsen om ramarna för statsfinanserna (SRR 2/2010 rd).

Enligt propositionen ska anslagen ökas med 79,3 miljoner euro. Förslagen prioriterar åtgärder mot ungdomsarbetslöshet, som föreslås få ca 77 miljoner euro i tilläggsanslag. Detta väntas göra det möjligt för ungefär 15 000 unga att få jobb, studera eller delta i sysselsättningsåtgär-

der. Propositionen innehåller bl.a. en rad specifika åtgärder riktade till unga i olika livssituationer.

Utöver sysselsättnings- och utbildningspolitiska insatser föreslår regeringen stora extra satsningar på sysselsättningen inom varvsindustrin och bättre möjligheter för branschen att klara sig ur recessionen. Fullmakten för konjunkturrelaterade understöd för reparationer ska höjas från 50 till 125 miljoner euro.

Utskottet går närmare in på detta under respektive huvudtitlar men noterar redan här att de insatser som regeringen föreslår är bra och motiverade. Framför allt åtgärderna mot ungdomsarbetslöshet är påkallade och aktuella, eftersom ungdomsarbetslösheten har ökat oroväckande mycket. Den värsta perioden väntas infalla just i vår, så de föreslagna extra resurserna är nödvändiga också i det avseendet.

De extra satsningarna mot arbetslöshet kommer att hjälpa upp de värsta problemen, noterar utskottet. Men för att få kontroll över arbetslösheten måste vi också härefter målmedvetet sätta in sysselsättnings- och utbildningspolitiska åtgärder. Om t.ex. företagens tillväxtutsikter förämsas på nytt, kan de omfattande permitteringarna, som hittills har möjliggjort bara små personalnedskärningar i förhållande till produktionen, bli uppsägningar i stället. Därför är det viktigt att regeringen i förekommande fall är beredd att skyndsamt starta fler åtgärder mot arbetslöshet.

*Detaljmotivering*

**ANSLAG**

**Huvudtitel 28**

**FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-  
OMRÅDE**

**20. Tjänster för statssamfundet**

*88. Senatfastigheter*

Senatfastigheters investeringsfullmakt föreslås öka med 40 miljoner euro. Tillskottet beror huvudsakligen på att utgifterna för stimuleringsprojekt i sysselsättningsfrämjande syfte överförs till 2010. Av investeringsfullmakten för 2009 blir följaktligen omkring 50 miljoner euro oanvänt.

Utskottet föreslår att 2 500 000 euro av tillskottet avsätts för renovering av öppna fängelser. Genomförandet bör starta där det går snabbt att få i gång arbetena. Dessutom bör vi se till att det i kommande budgetpropositioner finns tillräckliga anslag för de renoverade öppna fängelsernas hyror.

Finland har som kriminalpolitisk princip att minska platserna i slutna fängelser och flytta en allt större del av fångarna till öppna anstalter. Detta kräver ändringar och partiella förbättringar i de öppna anstalternas lokaler. Utskottets ändringsförslag ligger i linje med dessa mål och påverkar sysselsättningen positivt där projekten genomförs.

*Momentet får följande lydelse:*

*2. Investeringar*

Motiveringen till momentet ändras så att Senatfastigheters investeringar får medföra utgifter om högst 310 000 000 euro 2010. *Av tilläggsfullmakten disponeras 2 500 000 euro för att förbättra miljön i öppna fängelser.*

(Stycke 2 som i RP)

**Huvudtitel 29**

**UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR-  
VALTNINGSOMRÅDE**

*Minska ungdomsarbetslösheten.* Arbetslöshet bland unga innebär en stor risk för marginalisering. Därför måste vi söka aktiva och effektiva lösningar på problemet med ungdomsarbetslöshet. Det är rätt linje att åtgärder mot arbetslöshet bland unga prioriteras högt i tilläggsbudgeten. Det är ett viktigt samhälleligt mål att alla unga ska ha antingen studieplats eller jobb. Propositionen innehåller insatser inom undervisningsministeriets förvaltningsområde för att utöka studieplatserna inom den så kallade yrkesstarten inom yrkesutbildning och det fria bildningsarbetet plus läroavtalsutbildning inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Dessutom föreslås tillskott från tippnings- och penninglotterivinstmedel till högskoleundervisning och forskning och åtgärder som främjar sysselsättning bland unga inom konst och kultur, idrott och ungdomsarbete.

De extra anslag som regeringen föreslår kommer inte nödvändigtvis inom kort att möjliggöra nya insatser, men det är viktigt att pågående insatser kan breddas. Utskottet framhåller att det också behövs långvariga insatser mot ungdomsarbetslöshet. Detta måste beaktas bland annat i nästa års budget. Det är också påkallat att regelbundet analysera de olika insatsernas effekter på ungdomsarbetslöshetens utveckling. Utifrån analyserna måste nya insatser föreslås vid behov, alternativt måste tidigare insatser fortsätta.

Ungdomsverkstäderna som infördes under den föregående depressionen har visat sig ge goda resultat och vara kostnadseffektiva. Under 2009 tränade verkstäderna fler än 18 000 personer, varav fler än 11 000 var yngre än 29 år. Utskottet anser att det föreslagna tilläggsanslaget för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete är viktigt. Uppsökande ungdomsarbete är ett bra sätt att nå ut till unga som riskerar att varaktigt marginaliseras från samhället. Uppsökande ungdomsarbete bygger på de ungas egen vilja. Ofta får de unga anlita tjänster inom

4—7 olika sektorer. Principen är att en uppsökande ungdomsarbetare till en början hjälper de unga på vägen när de anlitar en ny tjänsteproducent, tills de själva har engagerat sig fullt ut. Det kan ta 2—3 år.

För att vara effektivt måste det uppsökande arbetet ha verkstäder att placera de unga på. Ett utökat anslag bidrar till samarbete och bra praxis inom uppsökande arbete i par, verkstäder och multiprofessionellt myndighetssamarbete.

*Yrkesinriktad tilläggsutbildning.* I början av året blev det lättare för arbetslösa att studera frivilligt och i augusti kommer vuxenutbildningsstödet under studieledighet att förbättras. Det finns inte tillräckligt med platser inom yrkesinriktad tilläggsutbildning, så därför är det möjligt att allt fler vuxna söker till läroplansbaserad utbildning. Det kommer att leda till att vuxna får nybörjarplatser som är avsedda för unga, vilket i sin tur gör att det drar ut på tiden för unga att börja studera och komma ut på arbetsmarknaden. Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen, vid behov i kommande tilläggsbudgetar, ser till att den vuxna befolkningen kan erbjudas tillräckligt med tilläggsutbildning som svarar mot arbetslivets behov.

Effekterna beror i väsentlig grad på hur väl de når ut till målgrupperna. Det är ett viktigt mål att alla människor i olika livssituationer har möjlighet att få den vägledning och det stöd som de behöver för att komplettera sin kompetens eller skola om sig. I det här läget måste framför allt vuxna få information om sina möjligheter till tilläggsutbildning.

### Huvudtitel 30

## JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 10. Utvecklande av landsbygden

#### 55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås ett tillskott med 500 000 euro till stöd för en förbättring av de ungas färdigheter att söka jobb. Lokala 4H-föreningar sysselsätter årligen fler än 7 000 unga. Organisationen har sammantaget fler än 70 000 ungdomsmedlemmar. Utskottet framhåller att tilläggsanslaget bör användas för det här ändamålet uttryckligen i lokala 4H-föreningar.

### Huvudtitel 31

## KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

#### 46. Miljöstöd för fartygsinvesteringar

Enligt propositionen ska rederiers nya miljövänliga fartygsinvesteringar kunna stödjas med 15 miljoner euro. Enligt utredning har beräkningarna av miljöinvesteringar som gäller nya fartyg senare preciserats och andelen kostnader som berättigar till miljöstöd blir större än väntat.

Finanspolitiska ministerutskottet behandlade ärendet på nytt den 22 april 2010. Enligt de riktlinjer som godkändes av ministerutskottet föreslår utskottet att fullmakten under momentet höjs till 30 miljoner euro. Stora företag kan således få stöd för högst 50 procent av beloppet av tilläggsinvesteringarna i projektet i stället för föreslagna 35 procent. Utgångspunkten är att stödet får uppgå till högst 30 miljoner euro per fartyg.

Enligt utredning ska stödet anmälas till europeiska kommissionen som en stödordning enligt miljöskyddsriktlinjerna. Därför kan beslutet att

bevilja stöd till en början vara villkorat och stödet kan betalas ut efter att kommissionen har godkänt anmälan.

*Momentet får följande lydelse:*

(Stycke 1 som i RP)

**Fullmakt.** År 2010 får förbindelser ingås till ett värde av högst 30 000 000 euro för att bevilja miljöstöd för rederiers nya fartygsinvesteringar så att fullmakten medför utgifter tidigast 2012.

### Huvudtitel 32

## ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 20. Innovationspolitik och företagens internationalisering

#### 42. Utveckling av innovationskluster (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillskott med 120 000 euro för verksamhet som stöder sysselsättning av arbetslösa och nytexaminerade. Anslaget ska användas till exempel för att på nationellt plan sprida handlingsmodellen Protomo, ta fram finansieringsmodeller och verktyg och inrätta innovationsteam.

Protomo är en innovationsmodell för forskarsamhällen, utbildning och företag, där kunniga personer kombineras med idéer. På så sätt blir det möjligt att göra affärsidéer och produktutveckling till en affärsrörelse med bra resultat. Utskottet välkomnar en utbyggnad av handlingsmodellen, eftersom den kan hjälpa upp sysselsättningen bland högutbildade och bidra till ny företagsamhet och nya arbetstillfällen.

Det är påkallat att satsa på att stärka företagsamhet med tillväxtpotential när verksamheten utvecklas, menar utskottet. Tillväxt i företag och företagsamhet med tillväxtpotential är viktiga källor till samhällsekonomisk välfärd, men i vårt land har vi fortfarande få innovativa tillväxtföretag som gör framsteg på den globala marknaden.

I synnerhet måste vi se till att de finansiella instrumenten för nystartade företag fungerar och är allsidiga plus att det finns tillräckligt med riskfinansiering. Det gäller också att se till att tjänsterna till företag fungerar och är flexibla. För att främja företagsamhet med tillväxtpotential måste vi också satsa på att stärka kompetensen i bland annat internationalisering, affärsrörelse, kommersialisering av uppfinningar och företagsverksamhet med tillväxtpotential.

### 30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

#### 46. Innovationsstöd för skeppsbyggnad

Propositionen innehåller en rad åtgärder för att stödja den finländska varvsindustrin. Fullmakten för innovationsstöd till skeppsbyggnad föreslås öka med 10 miljoner euro. En lånefullmakt av engångsnatur om 500 miljoner euro föreslås för refinansiering av fartygskrediter (mom. 32.30.81). Gränsbevakningen föreslås få extra beställningsfullmakt för att upphandla tio patrullbåtar (mom. 26.20.70) och dessutom tidigareläggas upphandlingen av förbindelsefartyg med oljebekämpningsberedskap (mom. 35.10.20). Under kommunikationsministeriets huvudtitel ingår 30 miljoner euro i stöd för miljövänliga nya fartygsinvesteringar (mom. 31.30.46).

Till följd av den globala finansiella och ekonomiska krisen har skeppsbyggnadsmarknaden krympt med mer än 90 procent efter sommaren 2008. Exempelvis har inget kryssningsfartyg beställts från Finland på två år trots att vår varvsindustri är en av föregångarna på sitt område. Dessutom sysselsätter varvsindustrin en hel del arbetskraft: mer än 21 000 personer i Finland. Om det inte snabbt kommer in nya beställningar, kommer antalet arbetslösa inom branschen att stiga till 14 000 i slutet av 2010. De indirekta konsekvenserna blir betydande.

Utskottet ser det som motiverat att också i Finland införa stödåtgärder för att jämna ut den konkurrensfördel som andra länder har fått med hjälp av stödåtgärder. De föreslagna insatserna är nödvändiga för att motverka den hotande ar-

betslösheten inom varvsindustrin och göra det möjligt för hela sektorn att klara sig i det rådande konjunkturläget.

Trots stödåtgärderna kommer arbetskraftsbehovet inom varvsindustrin att minska mot slutet av året och därför kommer många företag som är underleverantörer att få det svårare. Utskottet ser det som viktigt att tillförsäkra närings-, trafik- och miljöcentralerna resurser att bereda sig på en utökning av bland annat tjänsterna för arbetssökande och företagare plus utbildningsutbudet. För att förbättra sysselsättningen inom varvsindustrin är det också angeläget att snarast möjligt börja genomföra insatserna enligt tilläggsbudgetpropositionen.

*51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)*

Anslaget under momentet höjs med ungefär 31,7 miljoner euro och bevilningsfullmakten med 9 miljoner euro. Tillskottet disponeras framför allt för att minska ungdomsarbetslöshet och ska användas för lönesubventionerad sysselsättning och arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Startpengen utökas och de speciella åtgärderna inom den offentliga arbetskraftsservicen stärks. Anslaget beräknas göra det möjligt för 3 900 ytterligare personer att få tillträde till arbetskraftspolitiska åtgärder.

Det är mycket viktigt att avdela mer resurser för att minska arbetslöshet bland unga, anser utskottet. Även om ungdomsarbetslösheten har minskat något de senaste veckorna, var 25,5 procent av alla arbetssökande under 25 år arbetslösa i slutet av mars, vilket är 3,9 procent mer än vid motsvarande tidpunkt i fjol. Arbetslösheten väntas bli värre när vårens nytexaminerade kommer ut på arbetsmarknaden.

I det här läget välkomnar utskottet ändringarna i lagen om offentlig arbetskraftsservice (RP 274/2009 rd — AjUB 3/2010 rd) som ger personer under 25 år bättre möjligheter till lönesubventionerat arbete. Dessutom är det bra att anslag disponeras för att sysselsätta unga i naturvårdsprojekt och inom kundtjänsten i naturum. Vidare är det viktigt att de ungas möjlighe-

ter att få jobb förbättras genom utökade rådgivningstjänster på arbets- och näringsbyråerna.

Utskottet framhäver att man fortsatt måste bevaka hur resurserna för att förbättra sysselsättningen bland unga räcker till och i förekommande fall sätta in mer resurser på att sysselsätta unga och nytexaminerade.

För att minska arbetslösheten måste det också finnas beredskap att starta nya, fördomsfria projekt och försök. Alla aktörer i respektive områden bör ha som gemensam ambition och gemensamt mål att främja sysselsättning. Insatser för att förbättra sysselsättningen bör utformas på bred front och i samarbete mellan kommuner och olika aktörer i området, som läroanstalter, ungdoms- och fackföreningar och företag. Framför allt ska målet vara att arbetslösheten blir möjligast kortvarig och att olika aktörer i samråd gör insatser mot utanförskap och långtidsarbetslöshet.

Den sammantagna arbetslösheten väntas stiga till mer än 10 procent i år. Enligt statistik för mars månad ökar arbetslösheten visserligen långsammare nu och permitteringarna har minskat. I slutet av mars var arbetslösheten 9,1 procent, vilket är något (0,1 procentenheter) mindre än i februari i år. Trots det håller arbetslösheten fortfarande en hög nivå och därför måste man noga bevaka hur resurserna för att åtgärda den räcker till. Ett eventuellt behov av tilläggsanslag måste beaktas i tid.

Utskottet påpekar att också kommunerna är ansvariga för att finansiera utkomstskydd för arbetslösa. Staten och kommunerna delar nämligen jämnt på ansvaret att finansiera arbetsmarknadsstödet till arbetslösa som fått arbetsmarknadsstöd i minst 500 dagar. Enligt utredning uppgick kommunernas andel av finansieringen av arbetsmarknadsstödet under den så kallade passiva tiden till ungefär 145 miljoner euro i fjol. Utskottet ser det som viktigt att kommunerna tillsammans med andra aktörer försöker förbättra sysselsättningen av långtidsarbetslösa och använda resurserna för insatser som förbättrar sysselsättningen.

## Huvudtitel 35 MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE

### 20. Samhällen, byggande och boende

#### 60. Överföring till statens bostadsfond

Enligt propositionen ska tiden då konjunkturrelaterade understöd kan beviljas för reparation av vissa bostadshus förlängas till den 31 augusti 2010. Understöden överförs från moment 35.20.56 för att betalas med medel från statens bostadsfond. Det högsta understödsbeloppet höjs från 50 miljoner till 125 miljoner euro. På så sätt blir det möjligt att handlägga fler ansökningar än väntat och att bevilja understöd. Utskottet ser positivt på förslaget och framhåller att konjunkturrelaterade understöd har stor effekt både när det gäller att sysselsätta människor och åtgärda eftersatta reparationer i bostäder.

Utskottet vill i det här sammanhanget också lyfta fram investeringsstöden för grupper med särskilda behov. År 2005—2009 beviljades sammanlagt 315 miljoner euro i stöd för ungefär 15 300 bostadsprojekt. Ungefär en tredjedel av projekten gällde serviceboende med heldygnsomsorg för äldre. Andra särskilda grupper som kan få stöd är studerande, förståndshandikappade, unga, rehabiliteringsklienter inom mentalvården och missbrukarvården och bostadslösa. Valet av projekt bygger på riktlinjerna i bl.a. bostadspolitiska åtgärdsprogrammet och statsrådets principbeslut om ett bostadsprogram för utvecklingsstörda (SRb den 21 januari 2010) och om att minska långvarig bostadslöshet (SRb den 14 februari 2008).

Enligt utredning går nästan 40 procent av de nya reserveringarna av investeringsunderstöd 2010 till huvudstadsregionen. Det beror bl.a. på att avsiktsförklaringen mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen säkrar möjligheterna att bygga ARA-bostäder för särskilda

grupper genom att understöden utökas markant 2008—2010 och de kommuner som förbundit sig att följa avsiktsförklaringen prioriteras. Dessutom är den långvariga bostadslösheten koncentrerad till huvudstadsregionen. Därför är åtgärderna enligt programmet för att minska långvarig bostadslöshet främst inriktade på kommunerna i Helsingforsregionen. Läget påverkas också i viss mån av bostadsprojekt för studerande. Däremot gäller bostadsprojekten för äldre och förståndshandikappade hela landet. Enligt sakkunniga söks det inte bidrag för sådana projekt enligt hur befolkningen är fördelad, utan variationerna är stora på olika håll i landet.

Investeringsunderstödet för grupper med särskilda behov har visat sig vara mycket behövt, noterar utskottet. Projekten kräver lång tid för förberedelser, så det är viktigt att garantera en adekvat och fortsatt understödsfullmakt. Utskottet påminner också om att bidragsprövningen alltid måste väga in bostadsbehovet i den berörda specialgruppen på orten t.ex. med avseende på en åldrande befolkning och kommunens servicestruktur med eventuella ändringsbehov. Så som miljöministeriet konstaterar i ett instruktionsbrev (den 15 januari 2010) ska nya projekt väljas ut enligt samordnade och transparenta utvärderingskriterier.

## SAMMANFATTNING

Enligt propositionen ska inkomsterna (utan nettouplåning och skuldhantering) ökas med 891 000 000 euro, anslagen ökas med 79 300 000 euro och nettouplåningen och skuldhanteringen minskas med 811 700 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen för i år med beaktande av den ordinarie budgeten och tilläggsbudgeten totalt 50 553 325 000 euro.

### UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Riksdagen

*godkänner förslaget till en tilläggsbudget för 2010 i enlighet med propositionen med de föreslagna ändringarna,*

*förkastar tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—16/2010 rd och*

*tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 10 maj 2010.*

Helsingfors den 29 april 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent (delvis)  
vordf. Kari Rajamäki /sd  
medl. Matti Ahde /sd  
Christina Gestrin /sv  
Pertti Hemmilä /saml (delvis)  
Bjarne Kallis /kd (delvis)  
Esko Kiviranta /cent  
Mikko Kuoppa /vänst  
Reijo Laitinen /sd  
Olli Nepponen /saml  
Tuija Nurmi /saml  
Kirsi Ojansuu /gröna (delvis)  
Heikki A. Ollila /saml  
Markku Rossi /cent (delvis)  
Matti Saarinen /sd (delvis)  
Petri Salo /saml (delvis)

Sari Sarkomaa /saml  
Minna Sirnö /vänst  
Pia Viitanen /sd (delvis)  
ers. Esko Ahonen /cent (delvis)  
Hanna-Leena Hemming /saml (delvis)  
Timo Kalli /cent (delvis)  
Inkeri Kerola /cent (delvis)  
Katri Komi /cent (delvis)  
Valto Koski /sd (delvis)  
Reijo Paajanen /saml (delvis)  
Heli Paasio /sd (delvis)  
Aila Paloniemi /cent (delvis)  
Eero Reijonen /cent (delvis)  
Johanna Sumuvuori /gröna (delvis)  
Tuula Väättäin /sd (delvis)

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Hellevi Ikävalko  
utskottsråd Maarit Pekkanen

utskottsråd Mari Nuutila  
utskottsråd Marjo Hakkila

## RESERVATION 1 /sd

*Allmän motivering***Vi socialdemokrater vill stärka den ekonomiska tillväxten och stödja sysselsättningen**

Vi anser att tilläggsbudgeten ska innehålla mer sysselsättningsanslag, genomföra samhällsgaranti för unga, förbättra villkoren för metall- och skogsindustrin, satsa på kompetens och ny tillväxt och stödja en sund regionutveckling.

Vi har varit bekymrade över den ökande arbetslösheten sedan hösten 2008. I fjol våras krävde vi att regeringen skulle vidta effektivare stimulerande åtgärder, genast ändra sin finanspolitiska linje och göra insatser mot arbetslöshet. Vi föreslog extra satsningar med minst 200 miljoner euro för sysselsättning och framför allt mot ungdomsarbetslöshet. Dessutom ville vi se att regeringen skulle börja förbereda ett omfattande extra stimulanspaket för hösten 2009. I maj 2009 förelade vi regeringen en interpellation om att stoppa den ökande arbetslösheten och sysselsätta unga. Inte heller då förmådde regeringen vidta adekvata eller effektiva åtgärder för ekonomisk tillväxt och sysselsättning.

Det är bra att regeringen äntligen reagerar på det allt sämre sysselsättningsläget. Insatserna för att hjälpa unga kommer oundvikligen alltför sent och är alltför obetydliga. Dessutom föreslår regeringen inga åtgärder som de facto skulle bidra till ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Åtgärder mot långtidsarbetslöshet och arbetslöshet bland äldre saknas totalt, vilket det nu börjar synas oroväckande tecken på. Regeringens oplanerade skattepolitik riskerar den ekonomiska tillväxten, som nu återhämtat sig något. Efter överdrivna skattelättnader kommer momsens att höjas i början av juli. Pendlingstrafik, mediciner, behövliga tjänster och varor kommer då att bli dyrare och därmed kringskära de vanliga löntagarhushållens och pensionärshushållens köpkraft.

**Det är bråttom att stödja industrin**

För att rädda arbetstillfällena, kompetensen och framtiden för den marina industrin i Finland föreslog vi redan i vår skuggbudget i höstas att statens fartygsbeställningar skulle tidigareläggas enligt förslagen av arbetsgruppen för varvsindustri. Genom propositionen kommer projekt för ungefär 90 miljoner euro att genomföras, dvs. bara hälften av det som vi och arbetsgruppen föreslog. Inom varvsindustrin är det inte fråga om strukturella problem, utan om en tillfällig kris till följd av konjunkturläget. Därför vore nu effektivare insatser på sin plats. Varvsindustrin har fortfarande goda chanser här, bara den klarar sig ur krisen.

Krisen inom skogsindustrin har bara förvärrats under den här regeringsperioden. Nu behövs det krafttag bl.a. för att se över skogsbeskattningen, så att virkesförsörjningen och skogsindustrin kan fungera. Vi måste alltså på bred front se över skogslagstiftningen, förstagallringen för att förnya skog plus de frågor som gäller skogsbeskattning och lagstiftning om skogsvårdsföreningar. I sina beslut om skogsindustrin på sistone har regeringen inte i tillräcklig grad vägt in nationellt viktiga regionala, industriella och sysselsättningspolitiska aspekter.

För att näringslivet ska kunna klara sig är det också viktigt med ett fungerande trafiknät. Det behövs med det snaraste beslut t.ex. om den finansiering (400 miljoner euro) som saknas för bansträckan Uleåborg—Seinäjoki och om ombyggnaden av Savolaxbanan.

**Finland är på jumboplats i arbetskraftspolitik**

Regeringen håller på att upprepa felen från 1990-talet också i sysselsättningspolitiken. En tilläggsbudgetproposition med satsningar på sysselsättning av unga lämnades först ett år efter att oppositionen i en interpellation krävde att re-

geringen skulle vidta åtgärder mot den kraftigt ökande ungdomsarbetslösheten. Dessutom är 77 miljoner euro i tilläggsanslag för lite med tanke på att ungdomsarbetslösheten har fördubblats på ett år och att arbetslösheten väntas stiga till mer än 10 procent.

Det största felet i stimulanspolitiken är att regeringen har glömt bort arbetskraftspolitiken. Till följd av misslyckade arbetskraftspolitiska val har andelen aktiverade arbetslösa vänt nedåt ordentligt. Både forskningsresultat och konkret erfarenhet visar att arbetslösheten inte lätt återgår till sin tidigare nivå efter att den har fått öka en tid.

Utifrån europeiska kommissionens undantagsregler bör också Finland öka företagsfinansieringen med såddkapital och riskkapital för att lindra konsekvenserna av den ekonomiska krisen, så som Danmark har gjort.

I en färsk rapport om Finlands arbetskraftspolitik noterar OECD att utgifterna för att aktivera arbetslösa är låga i relation till utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa. I termer av nivå på arbetskraftspolitiska anslag delar Finland jumboplatsen med Belgien och Österrike i OECD-statistiken.

Den föreslagna satsningen mot ungdomsarbetslöshet hjälper visserligen upp situationen något. Men den räcker inte till för att helt slå om kursen i arbetskraftspolitiken. För att höja andelen aktiverade arbetslösa måste momentet för arbetskraftspolitik ökas med 50 miljoner euro. På så sätt kan vi effektivare ingripa mot långtidsarbetslöshet också.

Konjunkturpolitiskt sett är det helt fel att sysselsättningen i år också har minskat inom den offentliga sektorn och inte bara inom den privata sektorn. Inom staten minskar personalen till följd av produktivhetsprogrammet och kommunerna drar ner när de ekonomiska problemen tornar upp sig.

Enligt projektet för utveckling av myndighetssamarbetet förorsakas samhället och ärliga företagare allt större förluster på grund av fiffel med skatter och andra avgifter. Regeringens insatser mot svart ekonomi har inte haft någon effekt. Övervakningen av utländska arbetstagares

arbets- och lönevillkor har läckt som ett såll. Det skulle ha gällt att få ordning på övervakningen av arbets- och lönevillkor respektive skatter och socialavgifter innan prövningen av tillgången på arbetskraft slopades. I och med den inkomstpolitiska uppgörelsen 2003 inrättades inom centralkriminalpolisen en enhet för övervakning av illegal utländsk arbetskraft vid ingången av 2004. I dagens svåra läge på arbetsmarknaden var det ansvarslöst av inrikesministeriet och regeringen att lägga ner den här enheten.

### **Regeringen dumpar medborgarnas grundtrygghet**

För att trygga den basala servicen i kommunerna föreslog vi socialdemokrater ytterligare satsningar med 500 miljoner euro för 2010. Om kommunerna hade fått större statsandelar skulle kvaliteten på den kommunala servicen ha förbättrats och det skulle ha behövts mindre skattehöjningar, permitteringar och skuldsättning.

Regeringen föreslår inget höjt stöd till kommunerna heller nu. Socialbarometern 2010 stöder socialdemokraternas förslag att höja statsandelarna till kommunerna; behovet är verkligen stort. Enligt socialbarometern finns det i service-systemet stora svårigheter att tillgodose behoven hos dem som har det svårast. Vi måste se upp så att vi inte begår samma fel som på 1990-talet, då nedskärningarna i de kommunala tjänsterna ledde till att vissa grupper slogs ut ordentligt för en lång tid framåt.

Det behövs genast insatser mot en omfattande marginaliseringsprocess. En ond cirkel av generationsöverskridande utanförskap måste stoppas i samråd mellan olika förvaltningsområden. Även om ökade statsandelar leder till större statsskuld, vore de en mänskligt, socialt och ekonomiskt hållbar lösning. Det är dyrare och mer förödande att låta den sociala marginaliseringen öka och utesluta en del av människorna från samhället. Ett omfattande utanförskap riskerar också möjligheterna att höja sysselsättningen. Inte minst de starka signalerna om utanförskap bland unga kräver snabba och målmedvetna in-

satser plus tillräckligt med pengar till kommunerna.

När Reumasjukhuset i Heinola går i konkurs, hotas den högkvalitativa reumatikervården. Många sjukhus har reumatikeravdelningar. Men det är bara sjukhuset i Heinola som har den samlade kompetensen och tillhandahåller reumatopedi, reumatikervård för barn och rehabilitering för patienter med svår reumatism. Dessutom är Reumasjukhuset ett undervisningssjukhus, rentav på global nivå. Därför är det en stor förlust att det ska läggas ner. För reumatikerna och den samlade kompetensen är det en förlust, men också därför att inemot 300 arbetstillfällen går förlorade. Regeringen har nöjt sig med att konstatera sig vara hjälplös inför sjukhusets svårigheter. Med två miljoner euro i anslag kunde sjukhuset fortsätta till slutet av det här året. Samtidigt skulle det finnas tid att söka en bestående lösning.

### **Den sociala tryggheten håller oroväckande låg nivå**

Den borgerliga regeringen har glömt dem som har det allra sämst ställt, bland annat arbetslösa och personer som lever på utkomststöd. Vi socialdemokrater har flera gånger föreslagit öronmärkta satsningar på den sociala tryggheten för de ekonomiskt mest utsatta. Största delen av utkomststödtagarna får någon primär förmån. Anknäytande byråkratifällor kan alltså åtgärdas genom att de primära förmånerna höjs. I det här avseendet finns det största behovet av höjningar i grunddagpenningen för arbetslösa och i det allmänna bostadsbidraget. En höjning av bostadstillägget för pensionstagare skulle underlätta för pensionärer med små inkomster. Regeringen föreslår inga höjningar, inte heller förbättringar i utkomststödet för barnfamiljer, ensamförsörjartillägget till barnbidraget eller det allmänna bostadsbidraget.

För att öka den sociala rättvisan och råda bot på fattigdomen föreslår vi igen extra anslag för att höja arbetsmarknadsstödet, slopa beaktandet av makens och föräldrarnas inkomster i arbets-

marknadsstödet och förbättra barntilläggen till arbetslöshetsersättningarna.

### **Behandlingstiderna för besvär över social trygghet strider redan mot grundlagen**

Oskäligt långa behandlingstider hos besvärsnämnden för social trygghet, som behandlar besvär över grundtrygghetsförmåner, riskerar sökandenas rätt till försörjning och rättssäkerhet och ger upphov till osäkerhet och förvirring i deras dagliga liv. Bl.a. biträdande justitiekanslern har påtalat ärendebalanserna. Han har också ansett att målen i ministeriets och nämndens resultatavtal är totalt orealistiska.

Biträdande justitiekanslern menade redan 2008 att högst sex månader är en skälig behandlingstid. I den ordinarie budgetpropositionen för 2010 föreslog regeringen att behandlingstiden skulle vara 14 månader. Detta stämmer inte överens med biträdande justitiekanslerns syn på en skälig behandlingstid.

Regeringen har beviljat besvärsnämnden för social trygghet ett lika stort anslag för 2010 som för året innan. Där ingick ett tillskott avsett för att avarbeta ärendebalansen. Men det kommer att ta knappt två år att behandla de ungefär 30 000 ärenden som står i kö utan att ett enda inkommande nytt ärende avgörs under den tiden, med hänsyn till nämndens nuvarande personella resurser och den genomsnittliga behandlingstiden på senare år. Behandlingstiderna är så långa att de snart strider mot grundlagen. Ändå vill regeringen inte avdela tillräckligt med resurser för nämnden.

### **Utbildningen har inte beaktats tillräckligt i de stimulerande insatserna**

När universitetslagen omarbetades framhävde SDP basfinansieringen av alla universitet. Vi såg det som en risk att jämlikheten mellan universitetet skrotas och att resultatet blir universitet på två olika nivåer i landet: sådana som samlar på sig medel från både stat och näringsliv respektive sådana som inte får pengar från någongendera av dessa. Regeringen vägrade inse problemen och lovade se till att universitetet behåller en till-

räcklig och heltäckande finansiell bas och att personalens villkor är säkrade. Men verkligheten är för närvarande en annan. Den nya universitetslagen innebar extra utgifter bl.a. i form av försäkringspremier, arbetsgivaravgifter och bankavgifter. Arbetslöshetsförsäkringspremien ersattes inte, trots löftena. Därför måste en undantagslag stiftas i efterhand. Lagen gäller bara två år och därefter kommer universiteten att få ett gapande hål i kassan, 40 miljoner. Många universitet har uppgett att t.ex. de höjda lönerna och lokalkostnaderna har gett upphov till problem, eftersom bara en del av höjningen har kompensats i form av ökad finansiering. Följden är att många universitet har en budget på minus. Exempelvis Uleåborgs universitet skär ner 180 arbetstillfällen och uppger att 68 kommer att sägas upp. Lärarutbildningen och utbildningen i databehandling i Kajana läggs ner helt och hållet. Årets budget och tilläggsbudget underlättar inte alls för universiteten.

I och med regeringens åtgärder försämras universitetens basfinansiering och regionpolitiskt viktiga filialer hotas av nedläggning. I värsta fall kommer hela grunden för den avgiftsfria utbildningen att falla sönder. Osäkerheten ökar ytterligare efter att en arbetsgrupp vid undervisningsministeriet kastat fram ett förslag om terminsavgifter. Regeringen måste hålla sitt löfte till universiteten och åtgärda den bristfälliga basfinansieringen omedelbart.

Nu är det rätt tid för utbildning. Det behövs mer omfattande stimulerande satsningar via vuxenutbildning. Enligt t.ex. Kommunförbundet väger tilläggsbudgeten inte in det ökade behovet av yrkesutbildning för vuxna. I och med den ekonomiska krisen har företagen sagt upp och permitterat personal. De arbetslösa ökar hela tiden. Bättre kvalificerad arbetskraft är en viktig del av omställningsskyddet i arbetslivet. Dessutom blev det i början av året lättare för arbetslösa att studera frivilligt. Risken finns alltså att vuxna får nybörjarplatser som är avsedda för unga. Det behövs mer resurser för påbyggnadsutbildning för arbetslösa och personer som hotas av arbetslöshet, vuxenutbildning vid högskolor och arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Fortfarande blir alltför många unga utan en studieplats på andra stadiet. Nybörjarplatserna inom den grundläggande yrkesutbildningen måste utökas mer för att vi ska kunna hantera förändringarna i näringsstrukturen, den åldrande befolkningen och arbetskraftsbristen inom olika sektorer.

I vår skuggbudget föreslog vi att kommunerna ska få 80 miljoner euro i extra stöd på två år från en fond för outdelade tipsmedel och använda det till att reparera idrotts-, kultur- och ungdomslokaler. Det skulle också bidra till sysselsättning och investeringar i kommunerna. Dessutom ville vi ha mer anslag för vetenskap och forskning. Utifrån detta vill SDP avdela mer anslag för de här ändamålen än vad regeringen föreslår.

Tilläggsbudgeten innehåller mer pengar för läroanstalter för fritt bildningsarbete, läroavtalsutbildning och ungdomsverkstäder. Det är i och för sig positivt men hade behövts mycket tidigare, så som SDP har föreslagit.

### Satsa på miljödriven tillväxt

I tilläggsbudgetpropositionen öppnar regeringen inte för några verkligt betydelsefulla möjligheter att bekämpa klimatförändringen. Inte heller vet regeringen hur tilläggsbudgeten kommer att inverka på klimat och miljö. Socialdemokraterna har ett starkt engagemang för miljödriven tillväxt och gröna arbetstillfällen. Energipolitik och sysselsättning kan gå hand i hand med miljö- och klimathänsyn. För att samordna arbete och miljö i syfte att motverka klimatförändringen krävs det genast både konkreta åtgärder och resurser för ändamålet.

Läget är allvarligt riskerat i fråga om miljöministeriets anslag. Regeringen har sagt nej till alla tillskott som miljöministeriet har föreslagit. Inte heller i den första tilläggsbudgetpropositionen för 2010 föreslås ökade anslag för miljöförvaltningen. Det lilla ministeriets resurser har minskats under hela regeringsperioden. Socialdemokraterna anser att miljöministeriets anslag är otillräckliga och att det är oroväckande att den

långsiktiga utvecklingen av miljöpolitiken riskeras av den här orsaken.

Vi vill också satsa mer på miljövårdsarbeten. I takt med att tillståndet i Östersjön har försämrats har särskilt miljövårdsarbetena för att skydda Östersjön fått större betydelse. I vår skuggbudget föreslog vi sju miljoner euro mer i anslag för miljövårdsarbeten.

Således föreslår vi följande uttalanden:

**Reservationens förslag till uttalande 1**

Riksdagen förutsätter att regeringen måste hålla sitt löfte till universiteten och åtgärda den bristfälliga basfinansieringen omedelbart.

**Reservationens förslag till uttalande 2**

Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för att hindra att lärarutbildningsenheten på Kajana universitetscenter vid Uleåborgs universitet läggs ner och för att avdela mer anslag för fortsatt verksamhet i Kajana.

**Reservationens förslag till uttalande 3**

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar mer på att bygga hyreslägenheter till ett överkomligt pris. De lägenheter som byggs nu har många gånger alltför höga hyror. Därför måste egenandelen för räntan halveras från 3,4 till 1,7 procent för att villkoren för räntestöd till bostadsproduktion ska bli bättre. Dessutom förutsätter riksdagen att det i det rådande konjunkturläget också byggs statligt subventionerade ägarbostäder för unga och barnfamiljer till ett överkomligt pris. Nybyggnation bör konsekvent satsa mer på träbyggande. Dessutom bör systemet för ombyggnad av ARA-hyreslägenheter ses över genom att villkoren för räntestödslån förbättras och stödet kopplas till reparationernas energieffektivitet.

**Reservationens förslag till uttalande 4**

Riksdagen förutsätter att ombyggnadsreglerna för ARA-hyresbostäder ska ses över genom att villkoren för räntestödslån förbättras och stödet kopplas ihop med energieffektivitet. Regeringen måste

halvera egenandelen för räntestöd och differentiera stödet utifrån energieffektiviteten så att de renoveringar som uppfyller kriterierna för energieffektivitet har den lägsta egenandelen.

**Reservationens förslag till uttalande 5**

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkra tillräckliga anslag för miljöministeriets förvaltningsområde. Det är nödvändigt att öka ministeriets forsknings-, utvecklings- och planeringsanslag för att miljöpolitiken ska kunna planeras och genomföras hållbart och få genomslag i samhället.

**Reservationens förslag till uttalande 6**

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker kommunernas finansiella bas för att motverka att den ekonomiska krisen får negativa sociala effekter och hjälpa kommunerna att klara av kraven på ökad service. Den primära sociala tryggheten måste omgående förbättras i kampen mot det växande fattigdomsproblemet.

**Reservationens förslag till uttalande 7**

Riksdagen förutsätter att statsandelarna till kommunerna inte minskas med 60 miljoner euro, dvs. den summa som motsvarar klientavgiftsintäkterna.

**Reservationens förslag till uttalande 8**

Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för att se till att Reumastiftelsens sjukhus i Heinola kan fortsätta med sin verksamhet och sin högkvalitativa reumatikervård till slutet av året och under tiden tar reda på hur reumatikervården kan garanteras och i vilken form sjukhusverksamheten kan fortsätta.

**Reservationens förslag till uttalande 9**

Riksdagen förutsätter att de arbetskraftspolitiska anslagen höjs med 50 miljoner euro på grund av det drastiskt ökande antalet arbetslösa och permitterade och att kraftigare och mer målinriktade satsningar görs på aktiverande åtgärder för såväl unga som långtidsarbetslösa.

**Detaljmotivering****ANSLAG****Huvudtitel 26****INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-  
NINGSOMRÅDE****20. Gränsbevakningsväsendet**

*70. Anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster (reservationsanslag 3 år)*

Regeringen föreslår ett tillskott på 1 000 000 euro under momentet. Motiveringen föreslås bli kompletterad med att Gränsbevakningsväsendet berättigas att ingå avtal för anskaffning av 10 patrullbåtar och att beställningsfullmakten för ett utsjöbevakningsfartyg i den andra tilläggsbudgeten för 2009 förnyas. Behovet av tilläggsanslag beror på att 2010 års andel av patrullbåtsupphandlingen ska finansieras. Upphandlingen är en fortsättning på beställningsfullmakten i budgeten för 2008, som gällde upphandling av 21 patrullbåtar.

I vår alternativa budget för 2010 och i vår tilläggsbudgetmotion TBM 2/2010 rd föreslog vi att staten i det trängda ekonomiska läget ska tidigare lägga och stödja materielinvesteringar som ändå måste göras. I vår alternativa budget avsatte vi 100 miljoner euro mer för tidigare lagda fartygsbeställningar. Vi föreslog 20 miljoner euro för innovationsstöd till skeppsbyggnad. Investeringarna är fördelade över försvars-, kommunikations- och inrikesministeriets förvaltningsområden.

Den inhemska andelen i fartygsbeställningarna är hög och effekterna på sysselsättningen stora. I inrikesministeriets fall handlar det om materiel till Gränsbevakningsväsendet och det är mer än befogat att satsa på ny utrustning när årsverkna minskar. Det behövs mer pengar till

luft- och bevakningsfarkoster om man vill snabba upp överenskomna åtaganden och tidigare lägga en del av planerna för de närmaste åren.

Vi föreslår därför

*att moment 26.20.70 ökas med 35 000 000 euro för anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster.*

**Huvudtitel 29****UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR-  
VALTNINGSOMRÅDE****20. Yrkesutbildning**

*30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)*

Behovet av personer med grundläggande yrkesutbildning har ökat och yrkesutbildningen blivit allt populärare. I det rådande ekonomiska läget är det förnuftigt att unga satsar på utbildning, när utbudet av jobb och praktik är skralt.

Vi föreslår därför

*att moment 29.20.30 ökas med 1 000 000 euro för grundläggande yrkesutbildning.*

**40. Högskoleundervisning och forskning**

*53. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av vetenskapen (förslagsanslag)*

För att landets ekonomi ska återhämta sig behöver vi högskoleundervisning och forskning av hög kvalitet och med kapacitet att förnyas.

Vi föreslår därför

*att moment 29.40.53 ökas med 12 500 000 euro för högskoleundervisning och forskning.*

**80. Konst och kultur**

*52. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten (förslagsanslag)*

Konst och kultur spelar en viktig roll för välfärden, det civila samhället och marknadsföringen av Finlandsimagen.

Vi föreslår därför

*att moment 29.80.52 ökas med 12 500 000 euro för stöd till konst och kultur.*

**90. Idrottsverksamhet**

*50. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av idrott och fysisk fostran (förslagsanslag)*

Regelbunden motion är en av hörnstenarna för ett sunt liv. Vår kropp behöver få röra på sig. Alla typer av motion främjar hälsan och funktionsförmågan. Regelbunden motion hjälper oss att klara av vardagens krav och behövs för att vi ska må bra. Många idrottslokaler behöver rustas upp. Samtidigt får kommunerna stöd för byggnadsinvesteringar och sysselsättning.

Vi föreslår därför

*att moment 29.90.50 ökas med 12 500 000 euro för att rusta upp idrottslokaler.*

**91. Ungdomsarbete**

*50. Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)*

Det behövs effektiva insatser inom många olika sektorer mot dagens svåra ungdomsarbetslöshet. Många idrottslokaler behöver rustas upp. Samtidigt får kommunerna stöd för byggnadsinvesteringar och sysselsättning.

Vi föreslår därför

*att moment 29.91.50 ökas med 12 500 000 euro för att rusta upp ungdomslokaler.*

**Huvudtitel 31****KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE****30. Stöd till trafiken och köp av tjänster**

*46. Miljöstöd för fartygsinvesteringar*

Vår varvsindustri genomgår nu sin värsta kris någonsin. De finländska varven har inte fått några beställningar sedan sommaren 2008.

Graden av inhemskt ursprung i beställningarna är hög och den sysselsättande effekten är betydande, inte minst i Åboregionen och Satakunta. Den marina industrin sysselsätter över 21 000 personer i vårt land och är nu tack vare produktutveckling och fortsatta förbättringar i framkanten inom flera specialfartygssegment på marknaden. Varvsindustrins framtid är hotad, eftersom konkurrensen om de få nybyggnadsprojekten på marknaden är hård.

I vår alternativa budget för 2010 föreslog vi att staten i det trängda ekonomiska läget ska tidigarelägga och stödja fartygsinvesteringar. I vår alternativa budget avsatte vi 100 miljoner euro mer för tidigarelagda fartygsbeställningar. Vi föreslog 20 miljoner euro mer för innovationsstöd.

Miljökraven på sjöfarten har blivit klart högre på senare år. Nu krävs säkrare, energieffektiva och miljövänligare fartyg med små utsläpp i luft och vatten.

De nya bestämmelserna om svavelhalt i bränsle kommer att få luftkvaliteten att förbättras, särskilt längs livligt trafikerade farleder vid kusten. Genom att begränsa kväveoxidutsläppen kan vi motverka eutrofiering i havet.

Vi föreslår därför

*att moment 31.30.46 ökas med 10 000 000 euro för miljöstöd till fartygsinvesteringar.*

### Huvudtitel 32

## ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

#### 46. Innovationsstöd för skeppsbyggnad

Innovationsstöd för skeppsbyggnad kan betalas till företag som bygger, reparerar eller modifierar fartyg och är registrerade i Finland. Stödet kan beviljas för framtagning av nya typer av fartyg, planering, innovativa delar plus utveckling och genomförande av innovativa arbetsmetoder inom produktion, planering och logistik. Villkoret är att projektet genomförs i Finland.

I vår alternativa budget för 2010 föreslog vi att staten i det trängda ekonomiska läget ska tidigare lägga och stödja fartygsinvesteringar. I vår alternativa budget avsatte vi 100 miljoner euro mer för tidigare lagda fartygsbeställningar. Vi föreslog 20 miljoner euro mer för innovationsstöd.

Vi föreslår därför

*att moment 32.30.46 ökas med 10 000 000 euro för innovationsstöd för skeppsbyggnad.*

#### 51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)

Ekonomiexperter räknar med att arbetslösheten kommer att öka betydligt. Arbetslöshetsgraden väntas gå upp till minst 10 procent i år. Tillräckliga anslag måste reserveras för sysselsättande åtgärder så att fler nås av aktiva åtgärder. Det är bättre att erbjuda tillfälle till arbete och utbildning än att låta människor slås ut från arbets-

marknaden. Det är rationellt att utöka utbildningen för vuxna arbetslösa, så att det blir lättare att bemöta omstruktureringar i arbetslivet och bygga broar mellan arbetslöshet och arbete.

När Reumasjukhuset i Heinola går i konkurs, hotas den högkvalitativa reumatikervården. Många sjukhus har reumatikeravdelningar. Men det är bara sjukhuset i Heinola som har den samlade kompetensen och tillhandahåller reumatopedi, reumatikervård för barn och rehabilitering för patienter med svår reumatism. Dessutom är Reumasjukhuset ett undervisningssjukhus, rentav på global nivå. Därför är det en stor förlust att det ska läggas ner. För reumatikerna och den samlade kompetensen är det en förlust, men också därför att inemot 300 arbetstillfällen går förlorade. Regeringen har nöjt sig med att konstatera sig vara hjälplös inför sjukhusets svårigheter. Med två miljoner euro i anslag kunde sjukhuset fortsätta till slutet av det här året. Samtidigt skulle det finnas tid att söka en bestående lösning.

Vi föreslår därför

*att moment 32.30.51 ökas med 50 000 000 euro för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder och med 2 000 000 euro för att garantera fortsatt verksamhet på Reumasjukhuset i Heinola.*

### Huvudtitel 33

## SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 20. Utkomstskydd för arbetslösa

#### 52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

För att förbättra de arbetslösas villkor föreslår vi att arbetsmarknadsstödet höjs med två euro. Då stiger stödet efter indexhöjningar till ca 594 euro på månadsnivå. Bl.a. de minskade utkomststödsutgifterna kompenserar kostnaderna för höjningen.

Behovsprövningen av de arbetslösas utkomstskydd är en exceptionell företeelse i vår sociala trygghet, som i övrigt är individuell. Ingen annan risksituation i livet innebär ett hot för den berörda att bli helt utan social trygghet på grund av makens eller makans inkomster. Problematiken förvärras på grund av äktenskapslagen som säger att bara äkta makar är skyldiga att försörja varandra. Enligt undersökningar lever nästan hälften av de arbetslösa som har blivit utsatta för behovsprövning i ett samboförhållande och kan alltså inte kräva att sambon försörjer dem. Arbetslösa som lever i parförhållande riskerar att bli helt utan arbetsmarknadsstöd, om partnern tjänar mer än 2 400 euro i månaden. Behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet drabbar oftast kvinnor, så den är också indirekt en jämställdhetsfråga.

Också föräldrarnas inkomster påverkar arbetsmarknadsstödet, om den arbetslösa bor i samma hushåll som sina föräldrar och inte uppfyller arbetsvillkoret. Individualiteten i den sociala tryggheten bör befastas. Därför ska behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet slopas.

Vi föreslår därför

*att moment 33.20.52 ökas med sammanlagt 75 000 000 euro för att budgetbaserat höja arbetsmarknadsstödet med 2 euro per dag och barntilläggen till arbetslöshetsersättningarna med 20 procent och för att slopa behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet i fråga om make och barn.*

### Huvudtitel 35

## MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE

### 20. Samhällen, byggande och boende

#### 60. Överföring till statens bostadsfond

Regeringen föreslår att de konjunkturrelaterade understöden ska finansieras med medel ur sta-

tens bostadsfond. Lösningen måste betraktas som exceptionell och vi anser att finansieringen ska ingå i statsbudgeten.

Boendekostnaderna har ökat markant i Finland och betydande ökningarna är fortfarande att vänta. I synnerhet hyrorna har blivit mycket höga till och med för medelinkomsttagare. Hyresnivån i nya hus som byggts med statligt stöd är helt oskälig i relation till de boendes inkomstnivå.

Den försämrade sysselsättningen i byggbranschen förutsätter ökad hyresbostadsproduktion med samhälleligt stöd. Regeringen har tagit fram en s.k. mellanmodell för bostadsbyggande, men den garanterar inte skäliga hyror. Dessutom har regeringen utvidgat investeringsstöden enligt statsunderstödslagen (688/2001), men inte heller det kommer att leda till skäliga hyror.

För att det också i fortsättningen ska finnas hyresbostäder till ett rimligt pris måste villkoren för räntestödslånen till nya ARA-hyresbostäder ändras radikalt. Nybyggnader måste få ett startbidrag på 10 000 eller 15 000 euro och den nuvarande självriskräntan på 3,4 procent i räntestödet måste halveras. På det sättet kan hyran med dagens byggkostnader ligga kring cirka 10 euro/m<sup>2</sup> som i ljuset av de nuvarande boendekostnaderna kan anses vara en rimlig nivå.

Dessutom bör systemet för renovering av ARA-hyreslägenheter ses över genom att villkoren för räntestödslån förbättras enligt lånevillkoren för nybyggnad och genom att det extra stödet kopplas till energieffektiviteten i fråga om reparationerna. För det ändamålet bör cirka 30 miljoner euro avsättas i budgeten för statens bostadsfond. ARA-utgifterna ökar med ungefär 8 miljoner euro det första året. Den ARA-fullmakt som behövs för att genomföra det här vägvalet ska bevakas under 2010 och höjas med hjälp av en tilläggsbudget om det behövs.

Ombyggnader och reparationer av gamla hyreshus måste snabbt komma igång, särskilt som de ekonomiska utsikterna försämrats och sysselsättningsläget inom byggbranschen är dåligt. Samtidigt kan man satsa på bättre energiprestanda genom att räntestödet kopplas ihop med energiprestanda. Renoveringar som ger högsta ener-

giprestanda ska ha den lägsta räntan. Systemet går enkelt att genomföra så att självrisken sjunker gradvis i takt med att energiprestandan förbättras. Den lägsta självrisken, 1,7 procent, kan gälla renoveringar som uppfyller alla förhandsmål för energiprestanda.

För att backa upp energieffektiva reparationer behövs det satsningar som bättre kan mäta sig med det hushållsavdrag för småhus som regeringen föreslår. Vi har föreslagit att hushållsavdraget ska utvidgas så att det också gäller renoveringar i bostadsaktiebolag. Olika boendeformer särbehandlas enligt regeringens modell och dessutom är hushållsavdraget inte avgränsat enligt energieffektivitet. Nu får det användas t.ex. för att byta oljepanna eller bygga om sommarstugor så att man kan bo i dem vintertid, vilket inte kan anses vara ett ekologiskt hållbart skatteincitament.

Vi hänvisar till reservationens förslag till uttalande 4 och föreslår dessutom följande uttalande:

**Reservationens förslag till uttalande 10**  
*Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att den procentuella självrisken för räntan på räntestödslån enligt lagen (604/2001) och statsrådets förordning (666/2001) om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån ska halveras för att boendekostnaderna för nya bostäder ska kunna ligga på en rimlig nivå.*

### **Förslag**

Vi föreslår

*att förslaget till tilläggsbudgeten för 2010 godkänns i enlighet med betänkandet med de ovan nämnda ändringarna och*

*att de ovan föreslagna 10 uttalandena godkänns.*

Helsingfors den 29 april 2010

Kari Rajamäki /sd  
Matti Saarinen /sd  
Tuula Väättäinen /sd  
Heli Paasio /sd

Valto Koski /sd  
Matti Ahde /sd  
Reijo Laitinen /sd  
Pia Viitanen /sd

## RESERVATION 2 /kd

**Allmän motivering**

Världsekonomin drabbades i föl av en kraftigare nedgång än någonsin efter andra världskriget. Finlands bnp sjönk med 7,8 procent, mer än på 90 år. Krisen innebar att arbetslösheten ökade i hela landet. Finansministeriet beräknar att arbetslösheten i värsta fall kommer att gå över tioprocentstrecket. Näringslivets forskningsinstitut beräknar att antalet arbetslösa enbart i år kommer att öka med mer än 50 000. Enligt uppskattningar kommer statsskulden att uppgå till ca 109 miljarder euro 2014, alltså nästan 55 miljarder euro mer än i slutet av 2008.

Regeringen är inne på rätt linje när den beslutar att koncentrerat sätta in resurser på att sysselsätta unga. De ungas problem handlar just nu till stor del om arbetslöshet och kortjobb. På den här punkten behöver de allra mest stöd av samhället. Också i lindrigaste laget kan arbetslöshet och kortjobb sätta stopp för de ungas framtidsplanering. Utdragen arbetslöshet och långvariga kortjobbsperioder kan leda till utanförskap. Trots regeringens insatser kommer ungefär 20 000 unga att förbli arbetslösa.

Utöver unga drabbas också barnfamiljer särskilt hårt av problem till följd av arbetslöshet. Arbetslöshet i barnfamiljer är för närvarande det värsta vi har att handskas med. Livet är särskilt svårt för de familjer där ingendera vårdnadshavaren har jobb. I de familjerna lider också barnen, för bristen på pengar och den åtföljande pressen på föräldrarna påverkar den psykiska hälsan i hela familjen.

Stora krav ställs dessutom på de områden där arbetslösheten är högre än i genomsnitt. De här områdena behöver mer stöd än vi ger dem nu, för enligt finansministeriet kommer det inte att uppstå nya arbetstillfällen på samma orter och inom samma sektorer där arbetstillfällena minskat under recessionen. Detta gör att sysselsättningen förbättras långsamt i hela landet. Att just vissa områden drabbas särskilt hårt av arbetslöshet

innebär svåra villkor för dem som inte vill eller kan flytta dit det finns arbete.

Således föreslår jag följande uttalande:

**Reservationens förslag till uttalande 1**

*Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att det i Finland inte ska finnas en enda barnfamilj där båda vårdnadshavarna samtidigt är arbetslösa.*

**Detaljmotivering****ANSLAG****Huvudtitel 32****ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS  
FÖRVALTNINGSOMRÅDE****30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik****51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)**

Startpengen har visat sig ge positiva resultat. Enligt arbetsministeriets utredningar främjar den sysselsättningen effektivt. Därför lönar det sig att permanenta en mer omfattande användning. Nästa år permanentas rätten till startpeng för arbetslösa såväl som för studerande, hemarbetande och förvärvsarbetande som ska starta ett företag. Startpengen sänker tröskeln för att börja med företagsverksamhet och tillförsäkrar företagaren försörjning i början.

Det har funnits regionala skillnader i fråga om hur startpengen räckt till i år också. Vi måste se till att reservera ett så stort anslag för startpeng i budgeten att det inte förhindrar förverkligandet av en fungerande affärsidé. Startpengen bör på

lika grunder beviljas alla som är berättigade till den.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 9/2010 rd föreslår jag

*att moment 32.30.51 ökas med 2 000 000 euro för startpeng.*

Enligt den nyaste sysselsättningsöversikten fanns det 203 000 arbetslösa i augusti, en ökning med 52 000 personer från augusti året innan. Andelen arbetslösa av hela arbetskraften var 15,4 % i Norra Karelen, 13,6 % i Kajanaland och 13,6 % i Lappland.

De regionala skillnaderna är fortfarande mycket stora, även om de brukar jämnas ut under en lågkonjunktur. Variationen bör beaktas när arbetskraftsanslagen disponeras. Om de regionala skillnaderna tillspetsas, blir utflyttningen från regioner med stor arbetslöshet kraftigare och då blir det ännu svårare för regionerna att utvecklas. För att stoppa den här trenden behövs det nu aktiv arbetskraftspolitik i regioner med stor arbetslöshet. Utvecklingen är särskilt oroväckande i regioner som lider av nedläggningar inom skogsindustrin.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 10/2010 rd föreslår jag

*att moment 32.30.51 ökas med 10 000 000 euro för specialstöd till regioner med hög arbetslöshet.*

Enligt regeringsprogrammet ska sysselsättningsanslagen användas för arbetskraftsutbildning i samråd med företag och för stödsysselsättning i företag. Prioritetsområdet är den öppna arbetsmarknaden och samarbetet med företagen.

Men det är kortsynt att samtidigt skära ner på sysselsättningen inom den tredje sektorn.

Många sammanslutningar gör berömvärda insatser för att ordna arbete inom den tredje sektorn för svårssysselsatta personer. Regeringens prioriteter innebär stora svårigheter för de här sammanslutningarna. Frivilligorganisationer och sociala företag utför ett värdefullt arbete genom att hjälpa dem som har det svårast att få arbete. Kostnaderna för de statliga stöden har varit små jämfört med att de här personerna skulle ha hamnat i en ond cirkel av långtidsarbetslöshet och blivit kunder vid de kommunala socialbyråerna.

Det är inte fråga om "låtsassysselsättning" att i olika sammanslutningar sysselsätta personer som har det svårt att få arbete. Tvärtom, det är värdefullt både för individerna och hela samhället. Om den här verksamheten skärs ner kommer det både materiellt och psykiskt att bli mycket dyrt för de här arbetslösa och för hela samhället. Regeringen bör bära sitt ansvar och satsa på det här.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 11/2010 rd föreslår jag

*att moment 32.30.51 ökas med 10 000 000 euro för speciella åtgärder avsedda för svårssysselsatta.*

### Förslag

Jag föreslår

*att förslaget till tilläggsbudgeten för 2010 godkänns i enlighet med betänkandet med de ovan nämnda ändringarna och*

*att det föreslagna uttalandet godkänns.*

**Reservation 2 /kd**

**FiUB 17/2010 rd — RP 26/2010 rd**

Helsingfors den 29 april 2010

Bjarne Kallis /kd

## RESERVATION 3 /vänst

*Allmän motivering*

Oavsett regeringens argumentering har den fortfarande en nonchalant attityd till den ökande arbetslösheten och föreslår totalt otillräckliga anslag för att få bukt med den. I ett brev 19.4.2010 varnade Centralförbundet för socialskydd och hälsa för att begå samma fel som under den förra recessionen. Om man analyserar resultaten i Socialbarometern 2010 förefaller det finnas stora risker för att så kommer att ske och att allt fler människor får problem också efter den här recessionen. Än så länge har servicen inte skurits ned på bred bas men många kommuner bereder sig för sådana åtgärder. Hela 17 procent av serviceområdena har gallrat i sitt utbud och under innevarande år kan antalet redan omfatta en fjärdedel av serviceområdena. Man förutspår att resursminskningen kommer att vara rejäl, för i nästan hälften av kommunerna har ledningen för det sociala respektive HVC-området gjort den bedömningen att de kommer att ha mindre resurser detta år.

Regeringen påtalar visserligen behovet av att motarbeta marginaliseringen men man har inte satt in några omfattande åtgärder för att bromsa upp den nedgång som märks redan nu. Uppenbarligen anser regeringen att det inte behövs sådana insatser. De förslag i tilläggsbudgeten som handlar om eftervården av den enorma ungdomsarbetslösheten kommer för sent och är inte alls tillräckliga. Dessutom är effekterna kortsiktiga. Regeringen struntar också helt i att förebygga långtidsarbetslöshet bland andra än ungdomar och inte heller gör man något för att aktivera de långtidsarbetslösa.

Ungefär en femtedel av de som har passerat stadiet för grundläggande utbildning är fortfarande utan specialiserad fackutbildning. Det är alldeles för mycket. Bristen på utbildning gör det mycket svårt att få jobb. Nu krävs det en reell inriktning av sysselsättningspengar på att förlänga unga människors utbildning och att hjälpa dem att hitta sysselsättning. Ingen ung människa

borde längre få drabbas av långtidsarbetslöshet. En möjlighet skulle vara att höja läropliktsåldern till 18, vilket skulle ge ungdomar rätt till utbildning och samtidigt förplikta kommunerna att stå för den. I praktiken skulle det innebära skyldighet att ordna utbildning, arbetspraktik, verkstads- eller rehabiliteringsplatser.

Unga människor behöver en fungerande sysselsättnings- och utbildningsgaranti. Varje arbetslös ung människa som har skaffat sig en högskole- eller yrkesskoleutbildning måste ha rätt till arbete och en riktig lön inom tre månader efter examensdag. De som saknar utbildning bör garanteras en utbildningsplats inom motsvarande tid. Att vara arbetslös i tre månader innebär en avsevärd risk för en ung person att för tid och evighet stanna utanför arbetslivet.

Det förefaller nästan som om regeringspartierna skulle ha nått politisk samstämmighet om att vissa personer ska förbli fattiga och utanför. Man gör ingenting för att underlätta för samhällets svagaste trots att man är fullt medveten om problemet och dess utbredning. Dagens utveckling leder till marginalisering av flera generationer och står i bjärt kontrast till hur de mänskliga rättigheterna borde tillgodoses.

Vänsterförbundet kan inte acceptera den pågående utvecklingen som utmärks av en omfattande arbetslöshet där unga människor drabbas av långtidsarbetslöshet på grund av otillräckliga anslag. Att regeringen nu planerar ytterligare skattesänkningar för företag innebär att anslagsunderskottet ökar ytterligare.

Den skattestimulans som redan har genomförts uppvisar inga imponerande resultat utan ökar inkomstskillnaderna ytterligare. Förmögenhetsskatten borde omedelbart återinföras. Det varken fanns eller finns några sysselsättningspolitiska grunder för att slopa förmögenhetsskatten. Dessutom bör det stiftas lagar om en börs-skatt för att öka statens skatteintäkter.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp godkänner inte en höjning av mervärdesskatten. Att övergå

från att beskatta arbete till att beskatta konsumtion är en bra slogan men den kan inte vara motot för ett socialt rättvist samhälle. De vars inkomster går åt till att klara sig från en dag till en annan betalar i praktiken en större indirekt skatt än andra. Mervärdesskatten drabbar dessutom inhemsk arbetskraftsintensiv service och den är uttryckligen ett sätt att beskatta småföretagare och personer som sysselsätter sig själva.

I motsats till vad som utlovades har universitetsreformen lett till att alla andra universitet än Aaltouniversitetet kämpar med budgetunderskott. Orsaken till detta är att basfinansieringen försämrades och att kompensationen för mervärdesskatten blev otillräcklig och kompensationen för arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte komparerades utan endast sänktes temporärt. Det här har lett till att bland annat Tammerfors universitet har blivit tvunget att inskränka på sin grundutbildning, Uleåborgs universitets lärarutbildning i Kajana hotas av nedläggning och andra universitet planerar personalnedskärningar.

Finansieringen av universiteten handlar i allra högsta grad om sysselsättning. Vänsterförbundet kräver därför att regeringen omgående tryggar basfinansieringen av universiteten och universitetscentra.

Vänsterförbundets förslag till komplettering av tilläggsbudgeten är en del av vår skuggbudget för 2010. Med förslagen vill vi påvisa att bördan kan fördelas rättvist också under en recession.

Vi föreslår därför att följande uttalanden godkänns:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

*Riksdagen förutsätter att regeringen håller sitt löfte till universiteten och omedelbart rättar till bristerna i basfinansieringen.*

***Reservationens förslag till uttalande 2***

*Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att förhindra att lärarutbildningen vid Uleåborgs universitetscentrum i Kajana läggs ned och anvisar extra anslag för fortsatt verksamhet i Kajana.*

***Reservationens förslag till uttalande 3***

*Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder som garanterar alla arbetslösa ungdomar eller ungdomar som hotas av arbetslöshet möjlighet till utbildning, arbete, arbetspraktik eller en plats inom verkstadsverksamhet eller rehabilitering.*

***Reservationens förslag till uttalande 4***

*Riksdagen förutsätter att regeringen ännu denna vår lämnar en proposition till riksdagen med förslag om aktivering av långtidsarbetslösa så att de kan anvisas utbildning, arbete, arbetspraktik eller en plats inom verkstadsverksamhet eller rehabilitering.*

***Reservationens förslag till uttalande 5***

*Riksdagen konstaterar att arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen klart släpar efter förtjänstutvecklingen och leder till direkt fattigdom samt förutsätter att regeringen bereder en proposition om höjning av arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen till 700 euro per månad.*

Dessutom föreslår vi att följande misstroendeförklaring godkänns:

***Reservationens förslag till misstroendeförklaring***

*Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats med att avvärja ungdoms- och långtidsarbetslösheten och därför saknar riksdagens förtroende.*

*Detaljmotivering***ANSLAG****Huvudtitel 26****INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-  
NINGSOMRÅDE****40. Invandring***03. Främjande av invandrades integration och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)*

Finland lägger ner anmärkningsvärt mycket mindre pengar på att främja invandrades integration och sysselsättning än mångt annat land i Europa. Utan stöd finns det risk för att invandrarna inte får in en fot i det normala finska vardagslivet. Under recessionen har inte bara unga människors utan i synnerhet invandrarnas möjligheter att få jobb försämrats kraftigt.

I Finland har man berett sig på att ge heltäckande språkundervisning endast till asylsökande. Men varken de som flyttar hit för att arbeta eller deras familjemedlemmar eller personer som flyttar hit till följd av giftermål erbjuds aktivt språkundervisning och på många håll står språkundervisning inte ens till buds.

Vi föreslår

*att moment 26.40.03 ökas med 1 000 000 euro för främjande av invandrades integration och sysselsättning.*

**Huvudtitel 27****FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALT-  
NINGSOMRÅDE****01. Försvarspolitik och förvaltning***29. Mervärdesskatteutgifter inom försvarsministeriets förvaltningsområde (förslagsanslag)*

I samband med den ordinarie budgeten beviljades försvarsministeriet som enda förvaltningsområde fulla indexförhöjningar.

I samband med budgetbehandlingen krävde Vänsterförbundets riksdagsgrupp att man frångår denna indexförhöjning, eftersom inte heller andra förvaltningsområden kommer i åtnjutande av den och eftersom det inte finns några säkerhetspolitiska grunder för indexförhöjningen. Dessutom påpekade vi att det saknas ekonomiska möjligheter att göra en sådan förhöjning då det finns viktigare utgifter att bestrida.

Nu har det visat sig att också andra förvaltningsområden, bland annat universiteten, har varit tvungna att klara av obudgeterade utgifter såsom mervärdesskatteutgifter inom den utgiftsram som redan godkänts för respektive förvaltningsområde. I det nuvarande ekonomiska läget finns det inte förutsättningar att bevilja försvarsministeriet tilläggsanslag som avviker från den ordinarie budgeten.

Vi föreslår

*att moment 27.01.29 minskas med 1 265 000 euro för mervärdesskatteanslag till försvarsministeriet.*

**30. Militär krishantering***20. Utrustnings- och förvaltningsutgifter för militär krishantering (reservationsanslag 2 år)*

Vänsterförbundet anser att Finland inte har någon anledning att engagera sig ytterligare i det afghanska inbördeskriget.

Vi föreslår följande uttalande:

**Reservationens förslag till uttalande 6**

Riksdagen förutsätter att Finlands nuvarande militära operation i Afghanistan förvandlas till en civil operation som stöder landets återuppbyggnad. Afghanistan behöver fler skolor och vårdcentraler, inte vapen eller utländska trupper. De dimensioner som gäller för Finlands militära operation och anslaget som ökar från år till år styrs i sin helhet in på objekt som främjar återuppbyggnaden av ett land som i decennier har tvingats utstå krig.

**Huvudtitel 29****UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR-  
VALTNINGSOMRÅDE****20. Yrkesutbildning****30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)**

Inte ens efter förslaget till tilläggsbudget finns det någon lösning på problemet att erbjuda alla arbetslösa ungdomar eller ungdomar som hotas av arbetslöshet utbildning, arbete, arbetspraktik eller en plats i verkstadsverksamhet eller i rehabilitering.

Vänsterförbundet anser att det är såväl mänskligt som statsfinansiellt oacceptabelt att förlora en enda ung människa, utan alla ungdomar måste omgående aktiveras på ett eller annat sätt.

Vi föreslår

*att moment 29.20.30 ökas med 6 000 000 euro i statsandelar för att bygga ut yrkesutbildningen med 3 000 studerandeplatser.*

**30. Vuxenutbildning****30. Statsandelar för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)**

Även om det ekonomiska läget är svårt måste människors rätt att lära sig nya saker och uppdatera sig kunna tryggas. Det fria bildningsarbetet erbjuder en låg tröskel till livslångt lärande. Men detta värdefulla arbete är hotat när recessionen stramar till finansieringen.

88 folkhögskolor, ca 200 medborgarinstitut och 10 studiecentraler och sommaruniversitet utgör ett utmärkt nätverk där det är lätt att snabbt öka antalet studieplatser för unga personer som blivit klara med sin grundläggande utbildning men som saknar plats för fortsatt utbildning. Men regeringen föreslår ensidigt extra anslag endast till folkhögskolor, som redan får i proportion mest stöd, vilket visar att regeringen ännu inte tar ungdomsarbetslösheten på tillräckligt allvar för att utnyttja alla tänkbara sätt att aktivera ungdomar för att avvärja ungdomsarbetslösheten.

Vänsterförbundet anser att det är såväl mänskligt som statsfinansiellt oacceptabelt att förlora en enda ung människa, utan alla ungdomar måste omgående aktiveras på ett eller annat sätt.

Vi föreslår

*att moment 29.30.30 ökas med 3 000 000 euro, varav 1 000 000 euro till folkhögskolor, 1 000 000 euro till sommaruniversitet och 1 000 000 euro till studiecentraler för understöd i form av studiesedlar för ungdomar som har avslutat grundskolan men som saknar plats för fortsatta studier.*

**32. Statsandel och statsunderstöd för läroavtalsutbildning (förslagsanslag)**

Läroavtalsutbildning är ett smidigt sätt att skaffa sig yrkeskompetens och avlägga en grundexamen eller en yrkes- eller specialyrkesexamen vid sidan av arbetet. Utbildningen lämpar sig både

för unga och lite äldre. Speciellt viktig är den som en väg ut i arbetslivet för de unga som har svårt att avlägga en yrkesexamen på en läroanstalt. För långtidsarbetslösa kan läroavtalsutbildning vara den enda vägen ut i arbetslivet.

Inte ens efter förslaget till tilläggsbudget finns det någon lösning på problemet att erbjuda alla arbetslösa ungdomar eller ungdomar som hotas av arbetslöshet utbildning, arbete, arbetspraktik eller en plats i verkstadsverksamhet eller i rehabilitering.

Vänsterförbundet anser att det är såväl mänskligt som statsfinansiellt oacceptabelt att förlora en enda ung människa, utan alla ungdomar måste omgående aktiveras på ett eller annat sätt.

Vi föreslår

*att moment 29.30.32 ökas med 8 000 000 euro för att bygga ut läroavtalsutbildningen med 4 000 studerandeplatser.*

### 91. Ungdomsarbete

*51. Verkstadsverksamhet för unga, förebyggande drogarbete samt hederspris (reservationsanslag 2 år)*

Verkstadsverksamhet för unga ger unga människor en möjlighet att komma till rätta genom funktionellt lärande. När ungdomsarbetslösheten nu grasserar är behovet av verkstadsverksamhet större än någonsin.

Det har redan nu visat sig att det saknas möjligheter att anvisa alla behövande en utbildnings-, arbets-, arbetspraktikplats eller en plats i verkstadsverksamhet eller rehabilitering.

Vänsterförbundet anser att det är såväl mänskligt som statsfinansiellt oacceptabelt att förlora en enda ung människa, utan alla ungdomar måste omgående aktiveras på ett eller annat sätt.

Vi föreslår

*att moment 29.91.51 ökas med 4 000 000 euro för verkstadsverksam-*

*het för unga och att den beräknade intäkten av tippningsvinstmedel ökas i motsvarande mån.*

### Huvudtitel 32

## ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

*01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Arbets- och näringsbyråerna arbetar under hård press. Antalet kunder per tjänsteman är påfallande stort. De som har i uppgift att ge råd till ungdomar utan yrkesutbildning kan exempelvis ha över 200 klienter trots att just unga personer skulle behöva individuell service. Nu ökar ungdomsarbetslösheten kraftigt och även långtidsarbetslösheten pekar uppåt. Någon snabb förändring till det bättre finns inte i utsikt. Antalet arbetslösa närmar sig 300 000 och byråerna besöks årligen av betydligt fler arbetslösa arbetssökande.

De ständiga ändringarna i utkomstskyddslagstiftningen och lagstiftningen om arbetskraftservice ställer ytterligare krav på dem som arbetar med kundservice. Det är omöjligt att med tillfälliga anställningar åtgärda det personalunderskott som statens produktivhetsprogram har orsakat även om man kan få tillfällig hjälp.

Referens: TBM 7/2010 rd (Mustajärvi)

Vi föreslår

*att moment 32.30.01 ökas med 4 000 000 euro för arbets- och näringsbyråernas omkostnader.*

*46. Innovationsstöd för skeppsbyggnad*

Varvsindustrin befinner sig just nu i stora svårigheter. Det krävs allt större satsningar på produktutveckling och innovation för att hänga med i den internationella konkurrensen. För att den

existerande kompetensen, teknologin och knowhowen inte ska gå till spillo måste skeppsbyggnadsverksamheten och varvsindustrin få hjälp med att klara sig genom recessionen. Nuvarande satsningar och statsstöd räcker inte till.

I alla länder med betydande skeppsbyggnadsverksamhet befinner sig varvsindustrin i enorma svårigheter. I Tyskland har många varv redan gått i konkurs. Det rör sig inte särskilt många beställningar på marknaden och i synnerhet inga beställningar på kryssningsfartyg. Ett litet ljus i mörkret är vissa aktuella isbrytarprojekt i bl.a. Ryssland, USA och Kanada. Ryssland förnyar sin flotta av traditionella isbrytare men också sina stora kärnkraftsdrivna isbrytare. Allt sedan det finsk-sovjetiska fartygsbyggnadssamarbetet har Finland specialkompetens när det gäller isbrytare.

De finländska varven, staten och statsledning- en borde därför engagera sig på allvar i exempelvis den ryska upphandlingen. Före den nuvarande ekonomiska krisen var de finländska isbrytarna normalt i nittioprocentig trafik, chartrade och produktiva. När världsekonomin visar de första tecknen på stimulans är det råvaru- och energi- marknaderna som vaknar till liv och då kommer det också att finnas efterfrågan på kombi-isbrytare.

Varvsindustrin i Finland sysselsätter över 20 000 personer. Det är fråga om en arbetsgivare som är svår att ersätta och om ett nationellt betydelsefullt kompetenskoncentrat.

Referens: TBM 8/2010 rd (Mustajärvi)

Vi föreslår

*att moment 32.30.46 ökas med 20 000 000 euro för innovationsstöd till varvsindustrin.*

#### *51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)*

Antalet arbetslösa uppgår till nästan 300 000 och antalet arbetslösa arbetssökande som besöker arbets- och näringsbyråerna är betydligt fler på årsnivå. Ungdomsarbetslösheten ökar lavinartat samtidigt som allt fler blir långtidsarbetslösa.

Några snabba förändringar finns inte i sikte. Även om det ekonomiska läget skulle bli bättre märks detta på sysselsättningens område först i ett senare skede.

I år tvingas vi betala priset för tidigare års felbedömningar: tilläggsbudgeten för sysselsättning gjordes inte i tid och den utlovade ESR-finansieringen uteblev. Arbets- och näringsbyråernas åtgärder kom därför att ligga på en alltför låg nivå. Om vi nu vill få till stånd en ändring till det bättre och bryta den nedåtgående spiralen krävs det betydande extra satsningar på att motverka arbetslösheten redan detta år. Om den lag om arbetskraftsservice som träder i kraft den 1 maj 2010 ska kunna utnyttjas fullt ut krävs det extra resurser.

Referens: TBM 9/2010 rd (Mustajärvi)

Vi föreslår

*att moment 32.30.51 ökas med 120 000 000 euro för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder.*

### Huvudtitel 33

## SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

### 20. Utkomstskydd för arbetslösa

#### *52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)*

Arbetslöshet är den viktigaste orsaken till långtidsfattigdom. Som en del av vänsterförbundets förslag till revidering av utkomstskyddet föreslår vi att arbetsmarknadsstödet höjs till 700 euro per månad.

Vi föreslår

*att moment 33.20.52 ökas med 127 408 000 euro för en budgetbaserad höjning av arbetsmarknadsstödet så att stödet stiger till 700 euro per månad från 1.7.2010.*

## Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-  
OMRÅDE

## 10. Miljö- och naturvård

## 20. Bekämpning av miljöskador (förslagsanslag)

Anslaget i 2010 års budget för oljebekämpning är otillräcklig. Det krävs fler tunga oljebommar som lämpar sig för oljebekämpning på öppet hav men också vid kusterna. Behovet är särskilt stort i östra Finska viken. Anslaget kunde dessutom användas för effektiviserad oljebekämpning på närområden genom att höja de regionala räddningsverkens bekämpningsberedskap.

Vi föreslår

*att moment 35.10.20 ökas med 2 000 000 euro för effektiviserad oljebekämpning.*

## 52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår att det reserveras 375 000 euro för att sysselsätta unga i naturvårdsprojekt. Med tilläggsanslaget kan man anställa endast 50 unga för ett år. Det skulle vara möjligt att ordna sysselsättning av unga inom ramen för naturvårdsprojekt men för det krävs ett större anslag.

Vi föreslår

*att moment 35.10.52 ökas med 1 000 000 euro.*

## 20. Samhällen, byggande och boende

## 60. Överföring till statens bostadsfond

Reparationsbyggandet har ökat mer än väntat och behovet av anslag överstiger det föreslagna. Vi föreslår därför att 14 000 000 euro ur Statens bostadsfond används för understöd som förbättrar bostädernas energieffektivitet eller främjar övergång till förnybara energikällor.

Vi föreslår

*att understödsfullmakten på moment 35.20.60 ökas med 14 000 000 euro.*

**Förslag**

Vi föreslår

*att förslaget till 2010 års tilläggsbudget godkänns enligt utskottets betänkande med de ändringar som föreslås i reservationen,*

*att de föreslagna sex uttalandena godkänns och*

*att den misstroendeförklaring som föreslås i den allmänna motiveringen godkänns.*

Helsingfors den 29 april 2010

Mikko Kuoppa /vänst  
Minna Sirnö /vänst